

Tariferingsbureau Natuurrampen

Jaarverslag 2023

Inhoud

Inhoud	2
Inleiding.....	3
I Tariferingsbureau	5
A. Beheer door het Tariferingsbureau	5
B. De risico's verzekerd volgens de voorwaarden van het Tariferingsbureau....	5
II Analyse van de markt	7
A. Doelstellingen en methodologie.....	7
B. Criteria van het onderzoek.....	8
C. Voorstelling van de resultaten	9
1. Segmentatie	9
2. Premievoeten en vrijstellingen	11
3. Incasso en schadegevallen	13
III Conclusies	18
Bijlage 1 Lijst Natuurrampen Overstromingen.....	20
Bijlage 2 Model van vragenlijst	21
Bijlage 3 De ondernemingen die het onderzoek beantwoord hebben	24
Bijlage 4 Eenvoudige risico's.....	25

Inleiding

Elke overeenkomst tot verzekering van het gevaar brand die dekking verleent voor eenvoudige risico's moet verplicht de waarborg natuurrampen bevatten¹. Onder natuurrampen worden verstaan de aardbeving, de overstroming, het overlopen of de opstuwing van openbare riolen en de aardverschuiving of grondverzakking².

De wetgever heeft evenwel beseft dat op bepaalde plaatsen het risico dat een natuurramp zich voordoet, zeer groot is. Kandidaat-verzekeringnemers liepen dus het risico dat hen een verzekering geweigerd werd of dat hen een zeer hoge premie of vrijstelling werd voorgesteld. Daarom heeft de wetgever voorzien in de oprichting van een tarifieringsbureau³.

Opdat alle kandidaat-verzekeringnemers, ook diegene wiens risico zeer moeilijk te verzekeren is tegen natuurrampen, een verzekeringsovereenkomst zouden kunnen sluiten, heeft de Koning dus bij Koninklijk besluit van 25 februari 2006 dit Tarifieringsbureau opgericht.

De leden en de Voorzitter van het Tarifieringsbureau worden benoemd door de Koning. Er zijn acht leden (vier effectieve en vier plaatsvervangende) die de consumenten vertegenwoordigen en acht leden (vier effectieve en vier plaatsvervangende) die de verzekeringsondernemingen vertegenwoordigen. De ministers bevoegd voor Economie, Binnenlandse Zaken en Consumentenzaken kunnen een waarnemer naar het Tarifieringsbureau afvaardigen.

Bij Koninklijk besluit van 22 december 2022 betreffende de benoemingen van leden van het Tarifieringsbureau inzake natuurrampen werden nieuwe leden benoemd. Hun mandaat loopt vanaf 25 januari 2023, voor een termijn van zes jaar.

Het op deze manier samengestelde Tarifieringsbureau heeft twee opdrachten:

De eerste opdracht bestaat erin om de tariefvoorwaarden (premievoet en vrijstellingen) en de contractuele voorwaarden te bepalen voor de risico's die de verzekeringsondernemingen niet aan hun eigen voorwaarden willen verzekeren. Alleen de kandidaat-verzekeringnemers die door hun brandverzekeraar worden geweigerd, of aan wie deze een overeenkomst heeft aangeboden met een premie of een vrijstelling die hoger is dan de tariefvoorwaarden die door het Tarifieringsbureau zijn opgesteld, kunnen een verzekering sluiten volgens de voorwaarden van het Tarifieringsbureau.

¹ De wetgever heeft ook bepaald welke risico's niet verplicht moeten worden verzekerd. Artikel 129, §3 van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen bepaalt dat een verzekeraar dekking mag weigeren tegen overstroming en tegen het overlopen en opstuwen van openbare riolen als hij een gebouw, een gedeelte van een gebouw of inhoud van een gebouw dekt, die werden gebouwd meer dan 18 maanden na de datum van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het KB dat de zone waar het risico gelegen is, klasseert als risicozone.

² Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, artikel 123

³ Wet van 4 april 2014, artikel 131

De tweede opdracht van het Bureau bestaat erin om jaarlijks een verslag op te stellen⁴.

Overeenkomstig de wet bestaat huidig jaarverslag 2023 uit twee delen. In het eerste deel worden het beheer en de resultaten toegelicht van de risico's die in 2023 werden verzekerd aan de voorwaarden van het Tarifieringsbureau. In het tweede deel worden de marktvoorwaarden geanalyseerd betreffende de waarborg natuurrampen, zoals ze toegepast werden op 31 december 2023.

⁴ Artikel 131 hoger vermeld, § 6.

I

Tarifieringsbureau

A. Beheer door het Tarifieringsbureau

Het Tarifieringsbureau natuurrampen oefent zijn activiteiten uit bij het Belgisch Gemeenschappelijk Waarborgfonds.

Het Bureau tarifeert geen enkel individueel dossier maar beperkt zich tot het bepalen van de tariefvoorwaarden (premie en vrijstelling) en de waarborgvoorwaarden die zullen voorgesteld worden aan kandidaat-verzekeringnemers door de verzekeringsondernemingen die niet wensen een dekking aan hun eigen voorwaarden te verlenen.

Het volledige proces van beheer van de verzekeringsovereenkomst die wordt gesloten volgens de tarief- en waarborgvoorwaarden van het Tarifieringsbureau, gebeurt door de brandverzekeraar gekozen door de verzekeringnemer, eventueel via bemiddeling van een tussenpersoon.

De huidige tarief- en waarborgvoorwaarden zijn gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 6 december 2017 en worden toegepast sinds 1 januari 2018. De tarief- en waarborgvoorwaarden zijn ook gepubliceerd op de website van het Tarifieringsbureau www.bt-tb.be.

De werkzaamheden van het Tarifieringsbureau beperkten zich in 2024 tot het opstellen en goedkeuren van het jaarverslag.

B. De risico's verzekerd volgens de voorwaarden van het Tarifieringsbureau

De risico's natuurrampen die worden getarifeerd aan de voorwaarden van het Tarifieringsbureau worden gedekt door dezelfde onderneming die het gevaar brand verzekert of, indien er geen brandverzekeringsovereenkomst is, de verzekeringsonderneming gekozen door de verzekeringnemer. Die verzekeringsonderneming staat in voor het uitgeven en het beheer van de overeenkomsten, met inbegrip van het beheer van de schadegevallen.

Het resultaat van het beheer en de werkingskosten van het Tarifieringsbureau worden omgeslagen over alle verzekeringsondernemingen die in België de verzekering van de eenvoudige risico's tegen brand aanbieden. De omslag wordt uitgevoerd naar evenredigheid van het incasso brand eenvoudige risico's van de verzekeringsondernemingen. Deze taak werd toevertrouwd aan de vzw CANARA, die hiervoor op 17 maart 2006 werd opgericht en die heden als benaming COMPENS® heeft⁵.

⁵ Koninklijk besluit van 31 augustus 2020 tot goedkeuring van de wijzigingen van de statuten vzw CANARA, onder meer van de wijziging van haar benaming naar vzw COMPENS®, Belgisch Staatsblad 11 september 2020, p.66291 en bijlagen bij het Belgisch Staatsblad 14 oktober 2020.

In tegenstelling tot de gegevens van de markt, die in deel II worden weergegeven, zijn de gegevens van onderstaande tabel werkelijke cijfers en niet het resultaat van schattingen opgesteld op basis van de antwoorden die de verzekeringsondernemingen verstrekten op de vragen van de enquête.

Volgens de gegevens van de vzw COMPENS® waren er in 2023, 31.390 eenvoudige risico's verzekerd aan de voorwaarden van het Tariferingsbureau. Dit is een stijging met 1,7 % ten opzichte van 2022. De aan de voorwaarden van het Tariferingsbureau verzekerde risico's vertegenwoordigen slechts een zeer gering deel van de tegen natuurrampen verzekerde risico's (tussen 0,5 en 1 %).

Voor het boekjaar 2023 waren er 69 schadegevallen met vergoeding ten opzichte van 46 in 2022, 3.327 in 2021 en 34 in 2020. De totale schadelast bedraagt 474.347 euro in 2023 en de gemiddelde schadelast komt op 6.875 euro.

Ter herinnering: het jaar 2021 werd gekenmerkt door een uitzonderlijk groot aantal schadegevallen en een totale schadelast van 109.832.934 euro. De gemiddelde schadelast bedroeg in 2021 33.013 euro. In 2021 werd België geconfronteerd met meerdere grote overstromingen. Specifiek in de periode van 14 tot en met 16 juli 2021 werd vooral Wallonië geteisterd door zeer zware overstromingen.

In bijlage I van dit verslag wordt een overzicht gegeven van de grote overstromingen (> 2.000 schadegevallen) die zich hebben voorgedaan in de jaren 2008 tot 2023. In 2022 en 2023 vonden er geen grote overstromingen plaats.

Incasso en Schadegevallen	2020	2021	2022	2023
Verworven premies	4.727.279	4.716.167	5.036.504	5.809.314
Aantal verzekerde risico's	32.211	30.667	30.851	31.390
Aantal schadegevallen	34	3.327	46	69
Schadelast	167.550	109.832.934	280.607	474.347
Schadelast / Premies	3,54%	2328,86%	5,57%	8,17%
Gemiddelde last	4.928	33.013	6.100	6.875
Last per verzekerd risico	5,20	3.581,53	9,10	15,11
Gemiddelde premie per verzekerd risico	146,76	153,79	163,25	185,07

Tabel 1 - Incasso en Schadegevallen
(risico's getarifeerd aan de voorwaarden van het Tariferingsbureau)

De gemiddelde premie neemt in 2023 toe met 13,4 % ten opzichte van 2022. Aangezien het tarief van het Tariferingsbureau ongewijzigd gebleven is, is deze toename te wijten aan, voornamelijk, de evolutie van de ABEX-index en, in mindere mate, de evolutie van de gemiddelde waarde van de verzekerde goederen.

Om volledig te zijn, kan gemeld worden dat de verworven premies voor de risico's die aan de voorwaarden van het Tariferingsbureau worden gedekt, voor het boekjaar 2023, 5.809.314 euro bedragen, waarvan 4.920.241 euro voor de risico's woningen.

II Analyse van de markt

A. Doelstellingen en methodologie

Artikel 131, § 6, van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen bepaalt dat het verslag van het Tarifieringsbureau « onder meer een analyse omvat van de door de verzekeringsondernemingen toegepaste tariefvoorwaarden ».

Dit deel van het verslag heeft dus betrekking op het geheel van de dekkingen voor natuurrampen die op de Belgische markt worden aangeboden en niet alleen degene die worden toegekend aan de voorwaarden van het Tarifieringsbureau. Er wordt toegelicht in welke mate en onder welke voorwaarden kandidaat-verzekeringnemers een dergelijke dekking kunnen vinden. Het verslag verstrekt geen informatie over individuele gegevens van de ondervraagde ondernemingen.

Het Tarifieringsbureau heeft een enquête opgesteld die werd verzonden naar de ondernemingen die op de Belgische markt actief waren op 31 december 2023. Deze enquête bestond uit vier delen:

- de identificatie van de onderneming,
- het segmenteringsbeleid,
- de tariefstructuur,
- het incasso en de schadelast.

De gegevens geven de situatie weer op datum van 31 december 2023. Het model van de enquête en de lijst van de ondernemingen die geantwoord hebben worden als bijlagen aan onderhavig verslag gevoegd (bijlagen 2 en 3).

De verzending van de enquête, de verzameling en de compilatie van de gegevens werden uitgevoerd door het secretariaat van het Tarifieringsbureau. Dit laatste heeft op basis van de verzamelde gegevens een verslag opgesteld waarin alleen de samengevoegde gegevens werden opgenomen, zodat het niet mogelijk is om de ondervraagde ondernemingen te identificeren.

B. Criteria van het onderzoek

Zoals in de vorige uitgaven betreft het huidige verslag enerzijds de eenvoudige risico's "woningen"⁶ en anderzijds de andere eenvoudige risico's (handelszaken, kleine ondernemingen)⁷. De speciale risico's (grote bedrijven...) vallen niet onder de toepassing van de wetgeving inzake natuurrampen.

Het boekjaar 2008 was het eerste waarvoor alle brandovereenkomsten eenvoudige risico's in overeenstemming waren met de nieuwe wetgeving, die volledig van kracht is geworden op 1 maart 2007.

De tariefstructuren van de ondernemingen kunnen relatief complex zijn. Om de leesbaarheid van het verslag niet al te zeer te bemoeilijken, bleek het nodig om de individuele gegevens samen te vatten en ze in ruimere categorieën onder te brengen - ondanks het feit dat hierdoor een klein deel van de details verloren ging.

24 ondernemingen hebben binnen de termijn op de enquête geantwoord. Deze ondernemingen vertegenwoordigen 98,3 % van het incasso op het vlak van de brandverzekering voor eenvoudige risico's⁸. Dit percentage werd berekend op basis van de incasso's van het boekjaar 2023, gegevens die pas beschikbaar zijn vanaf 1 november 2024.

De Belgische markt van de brandverzekeringen kenmerkt zich door een grote concentratie. Tien ondernemingen hebben samen een marktaandeel van 93,9 % in handen. Bovendien kunnen verschillende ondernemingen van uiteenlopende grootte die tot dezelfde groep behoren, hetzelfde beleid voeren op het vlak van de onderschrijving van de risico's in verband met natuurrampen. Om die redenen en in een streven om een zicht te krijgen op de mogelijkheden waarover de consumenten beschikken om een gepaste dekking te vinden, werden de resultaten in marktaandelen uitgedrukt.

⁶ Artikel 5, § 1, van het koninklijk besluit van 24 december 1992 tot uitvoering van de wet van 25 juni 1992 betreffende de landverzekeringsovereenkomst, vervangen door de wet betreffende de verzekeringen van 4 april 2014 – Zie bijlage 4.

⁷ Artikel 5, § 2, van het voornoemde koninklijk besluit van 24 december 1992 – Zie bijlage 4.

⁸ Brand en aanverwante gevaren alsook elektrische risico's, uitgezonderd de commissielonen, acquisitiekosten, taksen en bijdragen.

C. Voorstelling van de resultaten

1. Segmentatie

- *Risico's woningen*

Voor de risico's woningen hanteren bijna alle ondernemingen, in marktaandeelen uitgedrukt, een segmentatie van de risico's⁹ door gebruik te maken van vier tot vijf criteria.

Aantal segmentatiecriteria	2020	2021	2022	2023
0	2,4%	2,8%	2,8%	2,3%
1	5,1%	4,6%	4,5%	0,2%
2	1,1%	2,5%	2,0%	15,2%
3	2,4%	0,5%	0,9%	0,8%
4	67,2%	66,9%	56,5%	47,8%
5	21,8%	22,6%	33,3%	33,6%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 2 – Segmentatiecriteria (risico's woningen)

De geografische zone, het niveau van het risico¹⁰ en het schadeverleden zijn in 2023 de meest gebruikte segmentatiecriteria, zo goed als alle ondernemingen maken er gebruik van. Maar ook de terugkeerperiode¹¹ wordt frequent gehanteerd. Vergeleken met de periode 2020-2022 worden in 2023 het schadeverleden en de terugkeerperiode minder vaak gebruikt als segmentatiecriterium.

De keuze van vrijstelling wordt sinds 2022 in ongeveer de helft van de contracten gebruikt als segmentatiecriterium, wat aanzienlijk vaker is dan in de periode 2020-2021. Ook het gebruik van de geografische zone als segmentatiecriterium kent een stijgende tendens in de periode 2020-2023.

Segmentatiecriteria	2020	2021	2022	2023
Geografische zone	91,9%	91,9%	92,7%	95,6%
Terugkeerperiode	74,4%	73,4%	74,0%	66,9%
Schadeverleden	97,3%	95,5%	95,4%	86,6%
Niveau van het risico	91,5%	91,5%	91,6%	92,2%
Keuze van vrijstelling	37,3%	39,7%	50,1%	51,0%

Tabel 3 – Segmentatiecriteria (risico's woningen)

⁹ De voorwaarden van het Tariferingsbureau bevatten geen segmentatiecriterium.

¹⁰ Het feit dat het verzekerde goed zich op het gelijkvloers bevindt, op de eerste verdieping...

¹¹ De terugkeerperiode betekent de frequentie van het schadegeval. Deze stemt overeen met de theoretische periode (berekend door middel van wiskundige modellen), tussen twee natuurrampen.

- *Andere eenvoudige risico's*

Voor de andere eenvoudige risico's, hanteren in 2023 bijna alle ondernemingen een segmentatie van de risico's. Het merendeel van de ondernemingen, in marktaandeelen uitgedrukt, maken gebruik van twee tot vijf segmentatiecriteria.

Aantal segmentatiecriteria	2020	2021	2022	2023
0	0,5%	-	0,5%	0,4%
1	3,0%	2,7%	2,5%	-
2	0,2%	19,6%	19,1%	31,7%
3	18,5%	0,1%	0,1%	0,0%
4	45,3%	43,7%	32,9%	32,6%
5	32,6%	33,8%	45,1%	35,3%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 4 –Segmentatiecriteria (andere eenvoudige risico's)

De meest gebruikte criteria in 2023 zijn de geografische zone en de terugkeerperiode. Daarna volgen het niveau van het risico (hoogte ten opzichte van het straatniveau), het schadeverleden en de keuze van de vrijstelling.

Het gebruik van het schadeverleden en de terugkeerperiode als segmentatiecriterium kent een dalende tendens in de periode 2020-2023. Het omgekeerde is het geval bij de geografische zone.

Segmentatiecriteria	2020	2021	2022	2023
Geografische zone	96,4%	97,0%	97,1%	99,6%
Terugkeerperiode	94,3%	95,3%	95,3%	85,6%
Schadeverleden	99,5%	80,7%	80,5%	70,1%
Niveau van het risico	80,0%	79,2%	79,4%	79,1%
Keuze van vrijstelling	32,8%	34,1%	45,4%	35,8%

Tabel 5 –Segmentatiecriteria (andere eenvoudige risico's)

- *Alle eenvoudige risico's*

Voor alle eenvoudige risico's is er in de periode 2020-2023 een dalende tendens in het gebruik van de terugkeerperiode en het schadeverleden als segmentatiecriterium. De geografische zone wordt daarentegen in toenemende mate gehanteerd als criterium. De gebruikte criteria zijn voornamelijk gesteund op de waarneming van het verleden (geografische zone, schadeverleden) maar een prospectief criterium zoals de terugkeerperiode wordt ook vaak gebruikt.

Er dient op te worden gewezen dat sommige criteria gebruikt worden in combinatie met andere criteria. Het niveau van het risico en de terugkeerperiode worden bijvoorbeeld dikwijls gebruikt als aanvulling van het criterium van het schadeverleden.

2. Premievoeten en vrijstellingen

- *Risico's woningen*

Iets minder dan een vijfde van de risico's woningen (17,9 %) krijgt in 2023 een premievoet van maximum 0,13 ‰, hetzij een premie van maximum 13 euro per schijf van 100.000 euro verzekerde waarde, of 15,05 euro, taksen en bijdragen (15,75 %) inbegrepen.

In vergelijking met de periode 2020-2022 zijn er in 2023 relatief meer contracten getarifeerd met een premievoet hoger dan 0,3 ‰. De premievoet bedraagt in de periode 2020-2023 maximaal 0,5 ‰ voor 98,5 % à 99,3 % van de contracten.

Premievoetenklassen	Premie voor € 100.000 verzekerde waarde (excl. taksen)	2020	2021	2022	2023
≤ 0,13 ‰	≤ 13 €	21,9%	20,0%	19,3%	17,9%
> 0,13 ‰ en ≤ 0,2 ‰	> 13 € en ≤ 20 €	18,8%	19,4%	20,4%	18,7%
> 0,2 ‰ en ≤ 0,3 ‰	> 20 € en ≤ 30 €	12,0%	14,2%	12,8%	9,9%
> 0,3 ‰ en ≤ 0,5 ‰	> 30 € en ≤ 50 €	46,6%	45,7%	46,8%	52,1%
> 0,5 ‰ en < 0,9 ‰	> 50 € en < 90 €	0,4%	0,4%	0,5%	1,3%
≥ 0,9 ‰	≥ 90 €	0,3%	0,2%	0,2%	0,2%
Totaal		100%	100%	100%	100%

Tabel 6 - Premievoeten (risico's woningen)

Voor de brandverzekeringsovereenkomsten voor eenvoudige risico's kan de vrijstelling vrij bepaald worden. In de praktijk wordt meestal een vrijstelling gehanteerd die op 31 december 2023 niet hoger dan 311,88 euro¹² is.

De vrijstelling voor natuurrampen mag niet meer bedragen dan 610 euro. Dit bedrag is geïndexeerd¹³: de maximale vrijstelling bedroeg 1.534,89 euro op 31 december 2023.

Voor de risico's woningen wordt er in 2023 voor zo'n vier contracten op vijf geen hogere vrijstelling toegepast voor de dekking van natuurrampen, dan voor de eigenlijke brandverzekering.

¹² Dit is de voormalige verplichte vrijstelling in brandverzekering eenvoudige risico's, voorzien in het artikel 6 van het koninklijk besluit van 24 december 1992 dat de verzekering tegen brand en andere risico's, wat eenvoudige risico's betreft, reglementeert.

¹³ Zie artikel 130, §1, 2e alinea, wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen

Vrijstellingen	2020	2021	2022	2023
<= brand	84,0%	83,5%	85,1%	78,1%
> brand	16,0%	16,5%	14,9%	21,9%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 7 - Vrijstellingen voor natuurrampen (risico's woningen)

- *Andere eenvoudige risico's*

Voor 42,4 % van de andere eenvoudige risico's bedraagt de premievoet in 2023 niet meer dan 0,3 ‰. Dit percentage neemt de laatste jaren af. In 2020 bedroeg dit nog 50,4 %. In de onderstaande tabel observeren we doorheen de tijd een verschuiving van de lagere naar de hogere premievoeten. Het aantal verzekeren met een premievoet boven 0,5 ‰ blijft echter beperkt (2,9 % in 2023).

Premievoetklassen	Premie voor €100.000 verzekerde waarde (excl. taksen)	2020	2021	2022	2023
≤ 0,13 ‰	≤ 13 €	20,0%	18,6%	21,8%	20,4%
> 0,13 ‰ en ≤ 0,2 ‰	> 13 € en ≤ 20 €	11,3%	10,5%	9,7%	7,3%
> 0,2 ‰ en ≤ 0,3 ‰	> 20 € en ≤ 30 €	19,0%	21,1%	16,9%	14,7%
> 0,3 ‰ en ≤ 0,5 ‰	> 30 € en ≤ 50 €	48,7%	48,4%	49,9%	54,7%
> 0,5 ‰ en < 0,9 ‰	> 50 € en < 90 €	0,6%	0,6%	0,8%	1,9%
≥ 0,9 ‰	≥ 90 €	0,4%	0,8%	1,0%	1,0%
Totaal		100%	100%	100%	100%

Tabel 8 – Premievoeten (andere eenvoudige risico's)

In 2023 is, in ongeveer zeven gevallen op tien, de vrijstelling die van toepassing is op de natuurrampen dezelfde als deze in het basis brandcontract.

Vrijstelling	2020	2021	2022	2023
<= brand	76,4%	76,7%	77,9%	69,9%
>brand	23,6%	23,3%	22,1%	30,1%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 9 - Vrijstellingen voor natuurrampen (andere eenvoudige risico's)

- *Alle eenvoudige risico's*

Voor alle eenvoudige risico's is er de voorbije jaren een tendens van tarifiering aan hogere premievoeten, maar bijna alle contracten worden getarifeerd aan een premie die 0,5 ‰ van de waarde van de verzekerde goederen niet overschrijdt.

Het percentage contracten waarin enkel de basisvrijstelling van toepassing is, ligt in 2023 lager dan in de periode 2020-2022.

3. Incasso en schadegevallen

De gegevens met betrekking tot dit deel zijn geëxtrapoleerd uit de gegevens van de ondernemingen die op de vragen van de enquête van het Tarifieringsbureau over incasso en schadegevallen geantwoord hebben. Zij vertegenwoordigen 95,1 %¹⁴ van het marktincasso van de brandverzekering eenvoudige risico's in 2023.¹⁵

Natuurrampen komen bijna jaarlijks voor. Soms kleinschalig, soms op grotere schaal. In dat laatste geval schieten de schadestatistieken voor de waarborg natuurrampen de hoogte in. Dat was voor België het geval in 2021. De schadelast voor alle eenvoudige risico's in 2021, van 2,1 miljard euro, was veruit de hoogste sinds de oprichting van het Tarifieringsbureau in 2007. In het jaar 2016 werd de op één na hoogste schadelast genoteerd, die bedroeg toen 161,4 miljoen euro. De jaren 2020, 2022 en 2023 waren op dat vlak rustig tot zeer rustig.

- *Risico's woningen*

Het aantal schadegevallen bedraagt 5.294 in het jaar 2023, wat meer is dan in 2020 en 2022, maar een veelvoud lager dan in 2021. In 2023 bedraagt de bijhorende totale schadelast 19,4 miljoen euro en de gemiddelde schadelast 3.661 euro.

Incasso en schadegevallen	2020	2021	2022	2023
Uitgegeven premies	324.874.031	337.780.370	370.894.914	406.053.658
Aantal verzekerde risico's	5.488.532	5.431.078	5.367.321	5.280.142
Aantal schadegevallen	4.075	69.465	4.861	5.294
Vergoedingen	8.710.045	868.746.036	13.896.017	10.167.364
Voorzieningen	5.150.720	647.214.060	9.056.106	9.216.287
Schadelast	13.860.765	1.515.960.096	22.952.123	19.383.652
Verhouding Schadelast / Premies	4%	449%	6%	5%
Gemiddelde premie	59	62	69	77
Gemiddelde last	3.401	21.823	4.722	3.661
Last per verzekerd risico	3	279	4	4

Tabel 10 – Incasso en schadegevallen (risico's woningen)

¹⁴ Dit percentage wijkt af van het op pagina 8 vermelde percentage omdat niet alle ondernemingen deze gegevens hebben meegedeeld.

¹⁵ De steekproeven op basis waarvan de extrapolaties berekend werden, zijn niet constant doorheen de tijd.

- *Andere eenvoudige risico's*

Voor de andere eenvoudige risico's geldt een gelijkaardige tendens. In 2023 is het aantal schadegevallen vergelijkbaar met de aantallen in 2020 en 2022, maar een veelvoud kleiner dan in 2021.

Wat de gemiddelde schadelast betreft, werd in 2023 (5.742 euro) een bedrag genoteerd dat zich situeert tussen de gemiddelde schadelast in 2020 en 2022. In 2021 was de gemiddelde schadelast uitzonderlijk hoog, namelijk 55.234 euro.

Incasso en schadegevallen	2020	2021	2022	2023
Uitgegeven premies	66.479.265	68.597.039	80.313.728	85.935.907
Aantal verzekerde risico's	592.563	558.250	627.926	594.295
Aantal schadegevallen	770	11.147	677	924
Vergoedingen	2.200.750	248.372.569	2.325.457	2.909.860
Voorzieningen	1.548.012	367.317.444	3.053.458	2.394.170
Schadelast	3.748.762	615.690.013	5.378.915	5.304.030
Verhouding Schadelast / Premies	6%	898%	7%	6%
Gemiddelde premie	112	123	128	145
Gemiddelde last	4.866	55.234	7.944	5.742
Last per verzekerd risico	6	1.103	9	9

Tabel 11 - Incasso en schadegevallen (andere eenvoudige risico's)

- *Alle eenvoudige risico's*

In 2023 ligt het aantal schadegevallen (6.218) hoger dan in 2020 en 2022, maar vele malen lager dan in 2021. De totale schadelast in 2023 bedraagt 24,7 miljoen euro en de gemiddelde schadelast bedraagt 3.970 euro.

Uit grafiek 1 blijkt duidelijk dat 2021, met 80.612 schadegevallen, het hoogste aantal schadegevallen noteert sinds de invoering van de verplichte dekking van de natuurrampen in de brandverzekering eenvoudige risico's in 2006. Ook de totale schadelast bereikt een hoogtepunt in 2021: 2,1 miljard euro aan vergoedingen en voorzieningen (zie grafiek 2).

De wetgever geeft in artikel 130, §2 van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen de mogelijkheid aan elke verzekeraar om, in het kader van de dekking natuurrampen, per schadegeval, zijn totale vergoeding te beperken tot een wettelijk bepaald maximumbedrag¹⁶. Als de verzekeraar beslist om de limiet toe te passen, worden de vergoedingen die hij aan zijn verzekerden betaalt bij omvangrijke natuurrampen in functie van deze limiet verminderd.

¹⁶ De individuele interventielimiet van een verzekeraar is het resultaat van een formule gebaseerd op zijn premie-incasso van de premies en bijkomende kosten, zonder commissie- en acquisitiekosten voor de waarborgen brand en aanverwante gevaren plus elektriciteit van de eenvoudige risico's, gerealiseerd tijdens het boekjaar voorafgaand aan het schadegeval.

De overstromingen van 2021 veroorzaakten een schadelast die de individuele interventielimieten van de meeste verzekeraars ver overschreed.

De wet van 17 september 2005¹⁷ voorzag in een publiek-privaat partnerschap: de Nationale Kas voor Rampenschade stond in voor het gedeelte van de vergoeding dat niet door de verzekeringsonderneming aan de verzekerden werd betaald wanneer de individuele grens van tussenkomst van een verzekeringsonderneming bereikt was. Ook de tussenkomst van de Nationale kas voor Rampenschade was door de wetgever geplafonneerd.

De Nationale Kas voor Rampenschade werd op 1 juli 2014 geregionaliseerd en de Gewesten hebben nu de bevoegdheid om hun tussenkomst bovenop de individuele tussenkomsten van de verzekeringsondernemingen te bepalen. In het kader van de voortzetting van het publiek-private partnerschap waarin de wet van 17 september 2005 voorziet, hebben de Gewesten verschillende standpunten ingenomen over het overnemen van de verantwoordelijkheden van de Nationale Kas voor Rampenschade.

Het Vlaamse Gewest voorziet in een bedrag van € 100 miljoen per 'natuurramp'-gebeurtenis waarmee het de schadevergoedingen aan de getroffen en op zijn grondgebied kan aanvullen als de vergoedingsgrens van een verzekeraar wordt overschreden.

Het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hebben momenteel in hun respectieve gewestelijke regelgevingen geen mechanisme opgenomen dat voorziet in een aanvullende vergoeding van het Gewest boven de vergoedingsgrenzen van de verzekeraars.

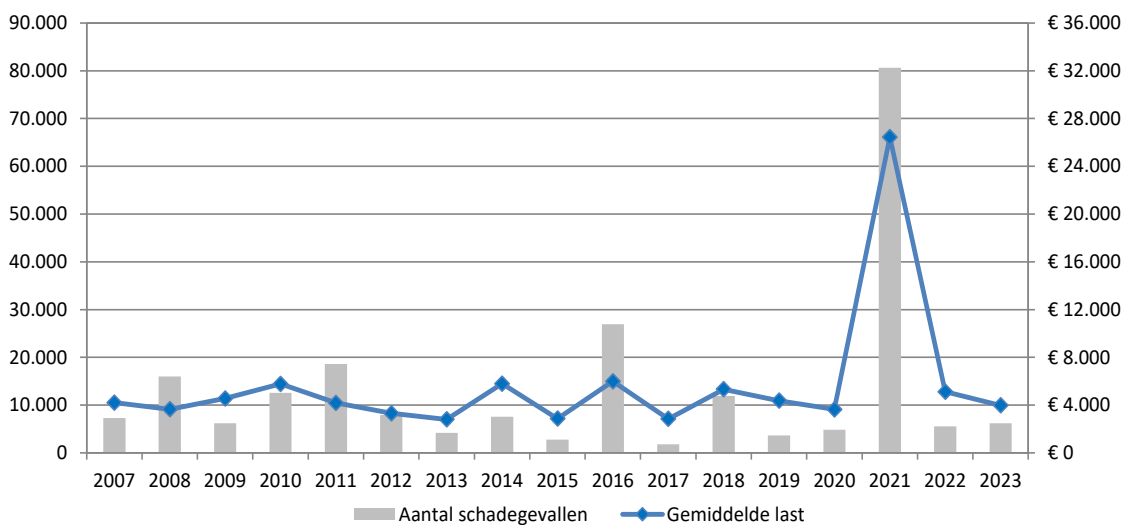
Voor de overstromingen van 2021 werd met elk van de drie Gewesten een regeling uitgewerkt waarin zij zich ertoe verbinden de tussenkomst van de verzekeraars aan te vullen om de volledige schadevergoeding van de verzekerde schade te garanderen. De bijdrage van Wallonië is echter geplafonneerd. Bijgevolg levert de verzekeringssector een bijdrage die ongeveer overeenkomt met een verdrievoudiging van de individuele limieten van alle verzekeraars, zoals bepaald in artikel 130 van de verzekeringswet van 4 april 2014. De vertegenwoordigers van de verzekeringssector geven aan dat dit een zeer uitzonderlijke maatregel is die zij in de toekomst niet kunnen herhalen.

De situatie is onzeker voor de verzekeringssector, maar in de eerste plaats voor de gezinnen. Bij een volgende ramp, kunnen zij geconfronteerd worden met een beperking van de dekking door hun verzekeraar. Als er dan geen bijkomend mechanisme van overheidssteun is georganiseerd, zal de schade van de gezinnen niet volledig vergoed worden.

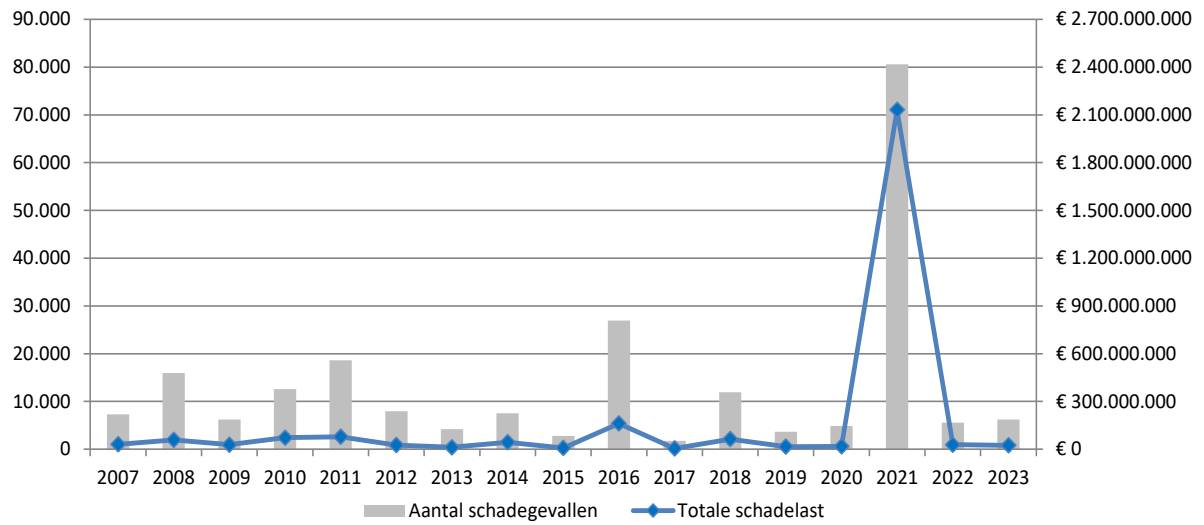
¹⁷ Wet van 17 september 2005 tot wijziging wat de verzekering tegen natuurrampen betreft, van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst en de wet van 12 juli 1976 betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen

Incasso en schadegevallen	2020	2021	2022	2023
Uitgegeven premies	391.353.296	406.377.409	451.208.642	491.989.565
Aantal verzekerde risico's	6.081.094	5.989.329	5.995.248	5.874.437
Aantal schadegevallen	4.846	80.612	5.538	6.218
Vergoedingen	10.910.795	1.117.118.605	16.221.474	13.077.224
Voorzieningen	6.698.732	1.014.531.504	12.109.564	11.610.458
Schadelast	17.609.527	2.131.650.109	28.331.038	24.687.682
Verhouding Schadelast / Premies	4%	525%	6%	5%
Gemiddelde premie	64	68	75	84
Gemiddelde last	3.634	26.443	5.116	3.970
Last per verzekerd risico	3	356	5	4

Tabel 12 - Incasso en schadegevallen (geheel van eenvoudige risico's)

Grafiek 1 – Aantal schadegevallen – Gemiddelde last

Grafiek 2 –Aantal schadegevallen – Totale schadelast

III

Conclusies

In 2023 bedraagt het aantal contracten, dat aan de voorwaarden van het Tarifieringsbureau getarifeerd werd, 31.390, een stijging met 1,7 % tegenover 2022. Dit aantal blijft vrij beperkt in vergelijking met alle verzekerde risico's. Zoals in de loop van de vorige boekjaren, heeft de grote meerderheid van de verzekerden een dekking tegen natuurrampen aan de voorwaarden van de markt kunnen vinden.

De schadelast met betrekking tot de aan de voorwaarden van het Tarifieringsbureau getarifeerde contracten is in het jaar 2023, net zoals de schadelast voor de risico's natuurrampen voor de Belgische markt in zijn geheel, vergelijkbaar aan de omvang van de schadelast in 2020 en 2022, maar een veelvoud lager dan in 2021.

In 2021, een jaar waarin België getroffen werd door uitzonderlijk zware overstromingen, was de schadefrequentie van de aan de voorwaarden van het Tarifieringsbureau getarifeerde contracten meer dan acht keer groter dan de schadefrequentie van de aan de marktvoorwaarden getarifeerde contracten. Namelijk 108,5 promille, tegenover 13,5 promille.

Het standpunt van het Bureau – de risico's getarifeerd aan de door het Bureau bepaalde voorwaarden zijn merkbaar zwaarder dan deze verzekerd aan de marktvoorwaarden – wordt hierdoor bevestigd.

Bij de meeste verzekeringsondernemingen zijn de financiële voorwaarden (premie en vrijstelling) van de dekking tegen natuurrampen gunstig gebleven, zowel voor de eenvoudige risico's woningen als voor de andere eenvoudige risico's. Er wordt in de periode 2020-2023 wel een verschuiving vastgesteld van de premievoetklassen $\leq 0,3 \text{ ‰}$ naar de klassen $> 0,3 \text{ ‰}$.

De meeste tarieven bij de verzekeringsondernemingen worden op een segmentatie gebaseerd die rekening houdt met vier of vijf criteria. Bovendien bestaan er nu bijna geen ondernemingen meer die geen segmentatie gebruiken.

Zoals reeds vastgesteld in de vorige verslagen van het Tarifieringsbureau heeft de consument er alle voordeel bij om het aanbod van de verschillende verzekeringsondernemingen te vergelijken teneinde de dekking te vinden die het best past bij zijn persoonlijke situatie.

De toepassing van de interventielimiet die de wetgever in artikel 130 van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen heeft voorzien, kan ertoe leiden dat verzekerden bij een grote natuurramp slechts een gedeeltelijke vergoeding zullen ontvangen.

Dit geldt zowel voor de aan de voorwaarden van het Tarifieringsbureau getarifeerde contracten als voor de contracten die aan marktvoorwaarden zijn getarifeerd.

Na de overstromingen in 2021 en vanuit een bezorgdheid voor de toename van de risico's door de klimaatverandering heeft de wetgever¹⁸ beslist om die individuele interventielimiet van alle verzekeringsondernemingen bij overstromingen, het overlopen of opstuwen van openbare riolen, aardverschuivingen en grondverzakkingen te verhogen. Sinds 1 januari 2024 heeft de wet de individuele interventielimiet van elke verzekeraar verhoogd van 45 % naar 188 % van zijn premie-incasso¹⁹ in het kader van de brandverzekering eenvoudige risico's.

De gewestelijke en nationale overheden hebben echter nog onvoldoende oplossingen uitgewerkt voor de vergoeding van slachtoffers van grootschalige natuurrampen in het geval dat de interventielimiet van een of meer verzekeraars wordt overschreden.

De vertegenwoordigers van de verzekeringsondernemingen en van de consumenten herhalen hun vragen aan de bevoegde overheden wat hun plannen zijn voor het geval dat de nieuwe interventielimiet van de verzekeraars wordt overschreden. Zal een echt publiek-privaat partnerschap ontwikkeld worden dat een hoog vergoedingsniveau voor verzekerden garandeert bij omvangrijke schadegevallen? Tot op heden hebben noch de verzekeringssector, noch de gezinnen een antwoord op deze vraag mogen ontvangen. Voor de gezinnen betekent dit dat de kans groot is dat zij bij een omvangrijke ramp een schadevergoeding zullen ontvangen die niet voldoende is om de schade te herstellen.

Op basis van de recente overstromingen en van de dreiging voor natuurrampen die ook in België steeds groter wordt, kan nogmaals benadrukt worden dat de verplichte waarborg natuurrampen in brandverzekeringopolissen eenvoudige risico's en het tarief van het Tarifieringsbureau dat als maximumtarief geldt om ervoor te zorgen dat deze dekking betaalbaar blijft voor de verzwaarde risico's, hun belang blijven aantonen.

¹⁸ Artikel 2, van de Wet van 22 december 2023 tot wijziging van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen wat de wettelijke dekking in geval van een natuurramp betreft, dat inwerking is getreden op 1 januari 2024.

¹⁹ Incasso voor de waarborgen brand en aanverwante gevaren plus elektriciteit van de eenvoudige risico's, gerealiseerd tijdens het boekjaar voorafgaand aan het schadegeval.

Bijlage 1 Lijst Natuurrampen Overstromingen

Belangrijke periodes (> 2.000 schadegevallen ²⁰)			
jaar	periode	aantal schadegevallen	gemiddelde schadelast
2008	28-30 mei	3.963	€ 4.695
	1-4 juni	3.872	€ 3.659
	31 juli - 7 augustus	2.668	€ 3.382
2010	11-19 november	8.470	€ 7.470
2011	28 juni	2.175	€ 4.875
	18 augustus	5.186	€ 4.066
	22-23 augustus	7.522	€ 4.200
2013	26-29 juli	2.442	€ 3.146
2014	27-29 juli	2.774	€ 9.682
2016	27 mei - 8 juni	15.078	€ 7.282
	23-24 juni	6.078	€ 6.639
2018	31 mei - 2 juni	4.261	€ 6.699
2020	9-18 augustus	2.383	€ 4.115
2021	2-5 juni	3.810	€ 6.762
2021	27-30 juni	2.943	€ 8.931
2021	14-16 juli	69.072	€ 35.269
2021	24-27 juli	3.496	€ 9.752

²⁰ Geraamde cijfers voor de volledige markt, inclusief speciale risico's.

Bijlage 2 Model van vragenlijst

Luik 1 - Identificatie

Onderneming	
NBB code:	
Contactpersoon:	
tel.:	
e-mail:	

De enquête 2023 betreft de volgende risico's

- risico's verzekerd tussen 1 januari 2023 en 31 december 2023 (gehele periode of gedeelte ervan)
- eenvoudige risico's woningen en andere eenvoudige risico's
- met uitzondering van de contracten getarifeerd volgens de voorwaarden van het Tariferingsbureau

Luik 2 – Segmentatiecriteria

Gelieve voor elk van de onderstaande segmentatiecriteria aan te duiden of uw onderneming ze hanteert in de tarificatie van de natuurrampendecking van woningen:

	Woningen		Andere eenvoudige risico's	
	Ja	Nee	Ja	Nee
Geografische zone				
Terugkeerperiode (theoretische periode tussen twee overstromingen)				
Schadeverleden				
Niveau van het risico (kelder, gelijkvloers of verdieping)				
Keuze van vrijstelling				

Indien uw onderneming nog andere dan de hierboven vermelde segmentatiecriteria gebruikt, gelieve deze hieronder te omschrijven:

Luik 3 – Spreiding tarificatie

Gelieve in onderstaande tabel, voor elk interval, weer te geven welk percentage van de tegen natuurrampen verzekerde risico's op 31/12/2023 verzekerd zijn door uw onderneming aan een premievoet (excl. taks) natuurrampen (1) omvat in het interval.

Premievoet interval (excl. taks)	% verzekerde risico's op 31/12/2023 waarvoor de premievoet natuurrampen in het interval ligt	
	Woningen	Andere eenvoudige risico's
≤ 0,13‰		
> 0,13‰ - ≤ 0,2‰		
> 0,2‰ - ≤ 0,3‰		
> 0,3‰ - ≤ 0,5‰		
> 0,5‰ - < 0,9‰		
³ 0,9‰ (zonder TB)		
TOTAAL (3)		

Gelieve in onderstaande tabel, voor elk interval, een schatting te geven van het percentage risico's die tegen natuurrampen verzekerd zijn door uw onderneming met een vrijstelling overstromingen omvat in het interval.

Vrijstelling overstroming	% verzekerde risico's op 31/12/2023 waarvoor de vrijstelling overstroming in het interval ligt	
	Woningen	Andere eenvoudige risico's
≤ 210 euro (2)		
> 210 euro		
TOTAAL (3)		

Opmerkingen

- (1) Indien de premievoet gebouw en inhoud verschillend zijn, gelieve voor de eigenaar (bewoner / niet bewoner) de premievoet gebouw te beschouwen en voor de huurder de premievoet inhoud.
- (2) geïndexeerde vroegere verplichte vrijstelling voor gevaar brand.²¹
- (3) Gelieve een verklaring te geven indien het totaal niet 100% is.

²¹ op 31 december 2023, 311,88 €.

Luik 4 – Premies en schadegevallen

Risico's Natuurrampen verzekerd door de onderneming behalve deze die volgens de voorwaarden van het Tariferingsbureau getarifeerd zijn.

	Woningen	Andere eenvoudige risico's
Uitgegeven premies tussen 01/01/2023 en 31/12/2023		
Aantal risico's verzekerd op 31/12/2023		
Aantal schadegevallen tussen 01/01/2023 en 31/12/2023		
Betaalde vergoedingen op 31/12/2023 met betrekking tot schadegevallen voorgevallen tussen 01/01/2023 en 31/12/2023 (EUR)		
Vorzieningen op 31/12/2023 met betrekking tot schadegevallen voorgevallen tussen 01/01/2023 en 31/12/2023		

Bijlage 3

De ondernemingen die het onderzoek beantwoord hebben

Naam	Code
KBC Verzekeringen	0014
Belfius Verzekeringen	0037
AXA Belgium	0039
P&V Verzekeringen	0058
AG Insurance	0079
Federale Verzekering	0087
Baloise Belgium	0096
Allianz Benelux	0097
AMMA Verzekeringen	0126
Ethias	0196
Hagelunie	0315
Premia Insurance Europe	0333
CDA Verzekeringen	0402
Argenta Assuranties	0858
Württembergische Versicherung	1036
Foyer Verzekeringen	1258
YUZZU	1455
Mutuelle Saint Christophe Assurances	2154
Optimco	2393
MSIG Insurance Europe AG	2831
HDI Global SE	2877
Nationale-Nederlanden Schadeverzekering Maatschappij	2925
MS Amlin Insurance	3092
Hiscox S.A.	3099

Bijlage 4

Eenvoudige risico's

Artikel 5 van het koninklijk besluit van 24 december 1992 besluit tot uitvoering van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst, vervangen door de wet betreffende de verzekeringen van 4 april 2014.

- § 1.** Onder eenvoudig risico bedoeld in artikel 67, § 2, van de wet, wordt verstaan elk goed of geheel van goederen, waarvan de verzekerde waarde niet meer bedraagt dan 743.680,57 € (30.000.000 BEF). Voor de berekening van dat bedrag worden in aanmerking genomen alle verzekeringsovereenkomsten die hetzelfde voorwerp hebben betrekking hebben op goederen die zich op een zelfde plaats bevinden en gesloten zijn door eenzelfde verzekeringnemer, door een der verzekerden of door een vennootschap of een vereniging waarin de verzekeringnemer of een verzekerde een meerderheidsbelang heeft of kennelijk een overwicht in de beslissingsmacht heeft.
- § 2.** Het bedrag vermeld in § 1 wordt op 23.921.725,14 € (965.000.000 BEF) gebracht voor de hiernavolgende goederen :
- 1° bureaus en woningen met inbegrip van de appartements- of kantoorgebouwen voor zover niet meer dan 20 % van de totale oppervlakte van het gelijkvloers en de andere verdiepingen samen als handelsruimte wordt gebruikt ;
 - 2° de landbouw-, tuinbouw-, wijnbouw-, fruitteeltbedrijven en fokkerijen ;
 - 3° de lokalen bestemd voor de uitoefening van vrije beroepen, behalve de apotheken ;
 - 4° de lokalen gebruikt door de religieuze instellingen zoals cultusplaatsen, abdijen en kloosters, alsook de parochiezalen ;
 - 5° de lokalen bestemd voor culturele, sociale en filosofische activiteiten ;
 - 6° de gebouwen bestemd voor het verstrekken van onderwijs, met uitzondering van die bestemd voor hoger onderwijs ;
 - 7° de muziekconservatoria, de musea en de bibliotheken ;
 - 8° de inrichtingen die uitsluitend voor sportactiviteiten worden aangewend ;
 - 9° de medische verzorgingsinrichtingen, sanatoria, preventoria, klinieken, hospitalen, kindertehuizen, rusthuizen voor bejaarden.
- § 3.** De bedragen vermeld in §§ 1 en 2 van dit artikel zijn gekoppeld aan de evolutie van het ABEX-indexcijfer met als basisindexcijfer dat van het eerste semester van het jaar 1988, namelijk 375.
- § 4.** Van het toepassingsgebied van dit artikel zijn evenwel uitgesloten :
- 1° de verzekeringen alle risico's betreffende juwelen, kunstwerken, bontmantels, fototoestellen of audiovisuele apparaten alsmede de bagageverzekeringen ;
 - 2° de zogenaamde technische verzekeringen, met name de verzekeringen van het type machinebreuk, alle bouwplaatsrisico's, montage en proefdraaien, burgerrechtelijke aansprakelijkheid van architecten en aannemers, elektrische en elektronische installaties of zwakstroom ;
 - 3° de verzekeringen tegen brand in het kader, van een motorrijtuigpolis ;
 - 4° de verzekeringen tegen exploitatieverliezen, andere dan deze waarbij een dagelijkse vergoeding wordt gewaarborgd ;
 - 5° de verzekeringen tegen ziekten en sterfte van dieren ;
 - 6° de globale bankverzekeringen, de verzekeringen vervoer en opslag van waarden.